

SPEELPLAN

SPEELVOORZIENINGENBELEID

IN

BLARICUM

Afdeling Openbare Ruimte
S.A.L. van Herpen BSc.
maart 2010

“Wat er ook speelt in Blaricum,
laat het vooral de kinderen zijn”

1	INLEIDING	6
1.1	Waarom deze nota?	6
1.2.	Doelstelling van het speelbeleid	6
1.3	Huidige situatie	7
1.4	leeswijzer	7
2	BELEIDSKADERS VOOR SPELEN EN SPEELRUIMTE	9
2.1	Wat is spelen?	9
2.2	Het belang van buitenspelen	9
2.3	De spelvormen van kinderen	10
2.4	Leeftijdsgroepen en hun spel	11
2.5	Basisvoorwaarden voor speelruimte	11
3	SPEELBELEID	14
3.1	Algemeen	14
3.2	Randvoorwaarden	17
3.3	Vervangen van toestellen	18
4	BEHEER EN ONDERHOUD	211
4.1	Inleiding	211
4.2	Huidige organisatie	21
4.3	Taken	21
4.4	Huidig speeltoestellenbestand	22
4.5	Toestellen derden	22
4.6	Consequenties Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen	23
5	VERDELING KINDEREN OVER BLARICUM	24
6	SPEELPLAATSEN IN BLARICUM	25
7	SAMENVATTING, CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	48
7.1	Samenvatting	48
7.2	Norm voor speelruimte	49

7.3	Speelmethode in de optimale situatie	50
7.4	Uitwerking speelbeleid	50
7.5	Voorzieningen voor de oudere jeugd	51
7.6	Speelvoorzieningen van derden	51
7.7	Beheer en onderhoud	52
7.8	Evaluatie	54

1 INLEIDING

1.1 *Waarom deze nota?*

De laatste jaren wordt een steeds grotere behoefte gevoeld aan beleid op het gebied van spelen. Het ontbreken daarvan liet zich goed voelen na de invoering in maart 1997 van het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen. Hierdoor werd de aandacht gevestigd op het feit dat de veiligheid van de in de gemeente aanwezige speeltoestellen soms te wensen overliet en toestellen dus verwijderd moesten worden, maar ook op het feit dat een samenhangend beleid met betrekking tot spelen ontbrak.

Een greep uit de gesignaleerde knelpunten:

- Kleine kinderen worden vaak wel graag gezien in de wijk, maar als ze groter worden en dus meer ruimte in beslag gaan nemen wordt kinderspel al snel als overlast ervaren.
Ook leidt groepsvorming van jeugd snel tot grote ergernis.
- Door het ontbreken van richtlijnen zijn verzoeken van burgers, wijkverenigingen e.d. niet goed af te wegen: wie het hardst roept, krijgt het eerst wat. Ook is niet duidelijk aan welke speelvoorzieningen kinderen nu echt behoefte hebben.
- Tot voor kort werden ad hoc speeltoestellen geplaatst, waardoor het speelvoorzieningen-niveau tussen Dorp en Bijvanck verschilt. Veelal dateerden de toestellen uit het jaar van aanleg van de wijk. Door de nieuwe veiligheidseisen en de gewijzigde demografische gegevens was aanpassing van de inrichting her en der noodzakelijk. De benodigde financiële middelen voor vervanging werden ter beschikking gesteld.
- In (nieuwbouw)wijken en bij inbreiding is het percentage uitgeefbare grond hoog en de woningdichtheid per hectare veelal groot. Vrije ruimte om te spelen komt daardoor in het gedrang en goede formele speelvoorzieningen worden dus steeds belangrijker. Dit is een aandachtspunt bij het ontwerp, aanleg en renovatie van (nieuwbouw)wijken. In de Blaricummeent is hier voldoende rekening meegehouden.
- Over speeltoestellen op schoolpleinen, dan wel op particuliere terreinen, bestaat onduidelijkheid betreffende aansprakelijkheid, aanschaf en onderhoud en vervanging.

1.2. *Doelstelling van het speelbeleid*

In de gemeente Blaricum dienen voldoende speelplekken te zijn voor zowel jongere als oudere jeugd. Op dit moment (zoals zal blijken uit dit plan) voldoen de speelvoorzieningen wat betreft spreiding en hoeveelheid. Hierbij hoort een meerjarenplanning voor aanleg en onderhoud en een investeringsplan met de benodigde middelen.

De doelstelling van dit speelbeleid laat zich onderverdelen in de in de volgende deeldoelstellingen:

- het formuleren van een samenhangend beleid waarin zowel de informele als de formele speelruimte aandacht krijgt, zowel voor de korte als de lange termijn en waarbij bewoners en gebruikers worden betrokken;
- bewaken van een juiste inspectie van de speelvoorzieningen.
- Op basis van dit beleid wordt een vervangings- en investeringsplanning gemaakt.

In de opzet van de nota is deze driedeling ook terug te vinden.

1.3 Huidige situatie

De ontwikkeling, uitvoering en beheer van de speelvoorzieningen in Blaricum heeft een korte geschiedenis. De gemeente Blaricum is te verdelen in twee wijken, namelijk het Oude Dorp en de Bijvanck. In het oude Dorp bevonden zich 2 speelplaatsen. In de Bijvanck waren 22 speelplaatsen aanwezig.

Na de invoering van het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen is er weinig gebeurd op het gebied van onderhoud en vervanging van speeltoestellen.

In september 2002 is er door de Gemeenteraad van Blaricum geld beschikbaar gesteld voor de renovatie van de speelplaatsen. Door onderbezetting is er pas in 2004 uitvoering gegeven aan deze renovatie.

Bij deze renovatie was ook de bewonersparticipatie van groot belang. Door bewoners en gebruikers te laten participeren in de realisatie en beheer van speelvoorzieningen voelen ook zij zich meer betrokken. Dit is als zeer positief ervaren en wordt in de toekomst zeker vaker toegepast.

De renovatie van de speelplaatsen in Blaricum had ook een verschuiving van de speelplaatsen tot gevolg. Het totaal aan speelplaatsen is nu 28 stuks, in het Oude Dorp zijn nu 8 speelplaatsen en in de Bijvanck 20 speelplaatsen.

1.4 leeswijzer

Hoofdstuk 1 is een inleidend hoofdstuk.

Hoofdstuk 2 geeft achtergrondinformatie over spelen en speelruimte. Ingegaan wordt op het belang van buitenspelen, de soorten spel en speelruimtebehoefte, gerelateerd aan de leeftijd. Ook wordt aandacht besteed aan de basisvoorwaarden voor speelruimte.

In hoofdstuk 3 wordt geschetst waaraan aandacht besteedt moet worden rond het formuleren van een beleid(nota): de reikwijdte van de nota, integraliteit en participatie, juridische aspecten.

Er wordt een norm geformuleerd voor formele speelruimte.

Ook geeft dit hoofdstuk met een speelmethode een methodiek voor het in kaart brengen van enerzijds de speelbehoefte en anderzijds de aanwezige speelgelegenheden en de leeftijdsopbouw van de kinderen die daar gebruik van maken. Als het een tegen het ander afgezet wordt kan vastgesteld worden hoe het gesteld is met het spelen in de wijk en wat gedaan moet worden om aan de behoefte te voldoen.

Zaken met betrekking tot beheer, onderhoud en vervanging wordt behandeld in hoofdstuk 4. Het zal blijken dat nu via de juiste werkwijze m.b.t. de veiligheid

(logboeken, inspecties etc.) gewerkt wordt. Een meerjaren vervangingsplan ontbreekt nu nog. Aan de hand daarvan kan bepaald worden welk bedrag per jaar benodigd is voor vervanging.

In hoofdstuk 5 wordt de verdeling van de kinderen over Blaricum weergegeven.

In hoofdstuk 6 wordt beschreven wat de visie per speelplaats is.

Per plek wordt aangegeven:

- o voor welke doelgroep deze bedoeld is;
- o het aanlegjaar;
- o de soorten speeltoestellen;
- o welke maatregelen er genomen worden.

Hoofdstuk 7 is gereserveerd voor de samenvatting, conclusies en aanbevelingen, evenals de financiële doorrekening ervan:

- o het vaststellen van een norm voor formele speelruimte, zowel voor nieuwe als bestaande wijken
- o de wijze van (gefaseerd) uitwerken van de speelmethode voor alle wijken
- o hoe om te gaan met speelvoorzieningen van derden
- o normen en bedragen voor beheer en onderhoud
- o en hoe dit alles gefinancierd kan worden.

2 BELEIDSKADERS VOOR SPELEN EN SPEELRUIMTE

2.1 Wat is spelen?

Allereerst is het belangrijk om 'spelen' te definiëren. In deze nota wordt hieronder verstaan: *“Een bezigheid tot vermaak of ontspanning, al dan niet gebonden aan bepaalde regels, waarbij enig competitie-element of verbeelding is betrokken”*.

Een belangrijk aspect van spelen is het leer-, het ontwikkelingselement. Hierin onderscheidt zich een speelvoorziening van een recreatievoorziening, waar het vermaak of ontspanning voorop staat. Spelen is echter niet alleen 'actief bezig zijn', maar ook 'rust': bij elkaar zitten praten, nieuwtjes uitwisselen, plannen maken of kijken naar het spel van andere kinderen.

Door pedagogen wordt gesteld dat spelen vijf kenmerken heeft:

- spelen is afwisselend spanning en ontspanning;
- spelen is oefenen van vaardigheden en functies;
- spelen is tegelijkertijd doelloos en zinvol: spelen om het spel zelf;
- spelen is ingroeien in een omgeving met zijn regels en normen;
- spelen gebeurt in vrijheid.

2.2 Het belang van buitenspelen

Spelen draagt bij aan een evenwichtige ontwikkeling

Iedereen weet dat kinderen spel en speelruimte nodig hebben, maar spelen wordt vaak nog als 'alleen maar spelen' gezien. Buitenspelen heeft een grote invloed op de fysieke, cognitieve en sociale ontwikkeling van een kind. Door rennen en klimmen, sterkt het de spieren en ademhaling, het ervaart letterlijk 'met vallen en opstaan' omgaan met veiligheidsrisico's en leert zich in een groep te handhaven. Het meest kenmerkende element van spelen is vrijheid. In het spel bepaalt het kind zelf, zonder tussenkomst van volwassenen, wat het zal spelen, met wie, waar, hoe lang, volgens welke regels en waarmee. Deze vrije keuzemogelijkheid is belangrijk om kinderen tot evenwichtige volwassenen te laten opgroeien.

Het is niet voor niets dat artikel 31 van het VN-verdrag voor de rechten van het kind bepaalt dat kinderen recht hebben op ontspanning, op spel en op culturele en creatieve activiteiten. Dit kan alleen als daar ruimte voor is, in vierkante meters, in begrip en tolerantie.

Spelen bevordert de leefbaarheid

Groen en recreatieve voorzieningen zijn heel belangrijk voor de leefbaarheid van de bebouwde omgeving. Het is daarom van groot belang dat de bestaande voorzieningen goed onderhouden worden, maar ook dat bij ontwikkeling van nieuwe wijken hiervoor ruimte gereserveerd wordt. Kinderen hebben met hun spel een positieve invloed op de leefbaarheid van de buurt. Zij leggen snel contacten en bouwen zo een eigen netwerk op. Daarbij betrekken ze vanzelfsprekend ook hun ouders.

Spelen verhoogt de economische waarde van de wijk

Huizenkopers kijken allereerst naar het uiterlijk en de indeling van hun (toekomstige) woning, maar ook de situering ervan weegt steeds zwaarder. Een belangrijke rol speelt de hoeveelheid groen in de buurt. Huizen in groene wijken leveren meer op.

Gebleken is dat huizen binnen een straal van 400 meter vanaf een park gelegen 6% meer opbrengen dan vergelijkbare woningen die buiten deze straal liggen. Uit onderzoek is ook gebleken dat in wijken met een hoge bebouwingsdichtheid meer vernielingen plaats vinden. De geringe speelruimte die er aanwezig is wordt vaak zo druk bezocht dat er geen ruimte is voor de kleinsten. De speelplekken hebben een te hoog bezoekersaantal, zijn onderhevig aan bovenmatige slijtage en raken sneller en sterker vervuild.

2.3 De spelvormen van kinderen

Spelen is een verzamelterm voor diverse soorten spel, die allemaal een ander doel dienen. Niet dat kinderen zich hiervan bewust zijn, maar voor het begrip is het van belang een onderscheid te maken. Ieder spel vraagt immers andere omgevingscondities, attributen enzovoorts.

Achtereenvolgens worden onderscheiden:

Bewegingsspel

Dit zijn spellen waarbij bewegen centraal staat: rennen, balanceren, klimmen, glijden, fietsen, springen, hangen, rolschaaten. Door zich te bewegen ontwikkelen kinderen gelijktijdig hun kracht en motorische vaardigheden. Al doende krijgen ze vertrouwen in hun eigen lichamelijke mogelijkheden. Jonge kinderen ontdekken al dravend, klauterend, gravend en rijdend de wereld om zich heen.

Constructiespel

Het maken en bouwen van dingen staat centraal: hutten bouwen, blokken stapelen, met zand en liefst ook met water spelen. Kinderen ontdekken tijdens het spel eigenschappen van dingen en krijgen een idee van natuurwetten. Constructiespel helpt bij het leren waarnemen, logisch denken, problemen oplossen en het geheugen trainen.

Rollenspel

Winkeltje, schooltje, gezinnetje of cowboy en indiaan spelen: bij een rollenspel kruipt het kind in de huid van een ander. Rollenspel is voor kinderen belangrijk om indrukken te verwerken en begrijpelijk te maken voor zichzelf. Ook oefenen zij door imitatie voor later.

Regel- en wedstrijdspel

Vooraf van een jaar of 8 worden spelletjes met een competitie-element belangrijk. Om het hardst rennen of fietsen, om het verst gooien, gezelschapsspellen, voetballen. Kinderen vergelijken hun prestaties met die van een ander en proberen te winnen. Dit levert een bijdrage aan de ontwikkeling van het zelfbeeld. Het geeft kinderen een idee waar ze goed en niet goed in zijn.

Ontmoeting of rust

Dit zijn activiteiten waarbij kinderen ogenschijnlijk niet spelen maar met elkaar kletsen, hangen, rondlopen. Kinderen experimenteren tijdens deze rustpauzes met gedrag, maar ook rusten ze uit en zijn ze toeschouwer.

De ideale woonomgeving biedt voldoende aanleidingen en uitdagingen om al deze spelvormen mogelijk te maken. Te denken valt dan aan:

- diverse ondergronden (verhard, gras, zand) en hoogteverschillen;
- open en besloten plaatsen, groot en klein;
- speeltoestellen om te hangen, te klimmen, maar ook doel- en basketbalpalen;
- muren en muurtjes om tegenaan te voetballen of te tennissen maar ook om op te zitten.

2.4 Leefstijdsgruppen en hun spel

Alle leeftijden hebben zo hun eigen spel binnen de verschillende spelvormen die hierboven zijn genoemd. De behoefte aan grotere uitdagingen en dus de actieradius waarbinnen gespeeld wordt, nemen toe met de leeftijd. Binnen hun actieradius zullen kinderen dus speelplekken voor hun leeftijdsgroep moeten vinden.

Niet alleen de leeftijd is van invloed op de actieradius. Ook het temperament van het kind, het hebben van vriendjes, de tolerantie van de ouders, de kwaliteit van de woonomgeving, de sociale veiligheid in de buurt en de verkeerssituatie zijn factoren die een rol spelen.

Het centrum in de speelomgeving van het kind blijft echter de eigen woning. De ruimte om de woning en het overgangsgebied tussen de privé-ruimte en de openbare ruimte blijven, ook als het kind ouder is, het meest intensief gebruikte deel van de speelomgeving.

Ook kinderen met een lichamelijke of verstandelijke handicap moeten - binnen hun beperkingen - kunnen spelen, liefst samen met valide kinderen.

De oudere jeugd heeft minder behoefte aan speeltoestellen, maar meer aan ruimte waar zij - al dan niet overdekt - ongestoord kunnen zitten, hangen, kletsen, met brommers kunnen showen etc. Wanneer jongeren te weinig ruimte krijgen zullen zij deze innemen waar dit minder gewenst is, bijv. op speeltoestellen voor jongere kinderen, onder afdakjes, in portieken, in bushokjes. Dit leidt snel tot ergernis in de buurt, die de jongeren zal gaan weren.

2.5 Basisvoorwaarden voor speelruimte

Als we praten over speelruimte, praten we over plaatsen waar kinderen kunnen spelen; een speelplaatsje, een trapveld. Kinderen spelen echter overal waar een spelaanleiding is: ook een trottoir kan gebruikt worden om te krijten, rond te rijden in een bolderkar, touwtje te springen etc.; een schommel is uiteraard om te schommelen, maar het zandbed eronder is ook een prima zandbak; een parkbank is om te zitten, te kletsen, maar ook om tenten overheen te bouwen. Geen kind laat zich beperken tot de officieel voor hem gereserveerde speelplaatsen; kinderen zien de hele woonomgeving als speelruimte.

Voor alle speelruimte dienen daarom de volgende basisvoorwaarden te gelden:

Veiligheid

Veilig spelen is heel belangrijk, want het al dan niet veilig zijn van speeltoestellen is voor kinderen geen reden om er wel of niet mee, in of aan te spelen. De veiligheid

ervan moet dus gegarandeerd zijn. Veiligheid is echter niet alleen een kwestie van een verantwoorde inrichting en deugdelijke constructies: ook een verkeersgevaarlijke locatie of de nabijheid van water kunnen de veiligheid bedreigen. Veilig spelen in de woonomgeving is mogelijk door bijvoorbeeld straten verkeersluw, of soms zelfs verkeersvrij, te maken en/of terreinen specifiek in te richten als speelterrein.

Bereikbaarheid

Kinderen hebben in verschillende leeftijdscategorieën een bepaalde actieradius, de afstand die zij zelfstandig van huis gaan. Binnen deze straal zullen zij speelvoorzieningen voor hun leeftijd moeten vinden. In het navolgende zal hier nader op worden ingegaan. Ook de route van en naar deze voorzieningen dient zo goed mogelijk te worden opgezet. Duidelijke, veilige oversteekpunten kunnen de bereikbaarheid van een speelvoorziening verhogen. Deze routes worden aangelegd in de vorm van 'kindlinten'.

Herbergzaamheid

Kinderen moeten zich veilig en beschermt kunnen voelen op de plaatsen waar ze spelen. Vooral voor de jongere kinderen betekent dit dat er naast grote open ruimtes ook voldoende kleine, meer besloten, maar wel goed overzienbare, ruimtes moeten zijn. Een portiek, afdak, windscherm of beplanting biedt beschutting tegen wind, regen, zon en kou.

Herkenbaarheid

Hoe kleiner het kind is, hoe meer behoefte het heeft aan een herkenbare omgeving. Ontbreekt deze dan voelt het zich al gauw onveilig. Zicht op de eigen woning vanaf de speelplek is voor kleine kinderen erg belangrijk. Gaan ze verder van huis dan fungeren opvallende omgevingskenmerken (een grote boom, een herkenbare winkel of een kunstwerk) als oriëntatiepunt.

Toegankelijkheid

Hoe toegankelijk is een speelvoorziening of zou die moeten zijn? Moet iedereen hierin toegang kunnen krijgen of is de plaats bedoeld voor een bepaalde doelgroep? Wordt rekening gehouden met gebruikers met een handicap of moeders met kinderwagens?

Samenhang

Een woonomgeving met een samenhangend geheel aan voorzieningen is van betere kwaliteit. Kinderen beperken zich immers niet tot speelvoorzieningen of speelplekken maar gebruiken de hele woonomgeving om te spelen. Zij moeten daarom gemakkelijk en veilig van de ene naar de andere plaats kunnen gaan. De volgende aspecten bevorderen de samenhang:

- een langzaam verkeerssysteem met zichtrelaties en rechtstreekse routes voor voetgangers en fietsers;
- een ruimtelijke combinatie van voorzieningen zoals zit-, wandel- en speelgelegenheden;
- multifunctioneel te gebruiken straten, trottoirs, pleinen, speelvelden etc.;
- een evenwichtige spreiding van speelvoorzieningen, met een gunstige ligging.

Betrokkenheid van de bewoners bij de eigen woonomgeving

Kinderen en ouders moeten zich thuis voelen in hun omgeving. Een voorwaarde daarvoor is dat zij het idee hebben iets over hun eigen woonomgeving te zeggen te hebben. Pas als bewoners zich betrokken voelen, zijn zij bereid mee te denken over

hun eigen buurt en beheertaken op zich te nemen. Bewonersparticipatie en jeugdparticipatie zijn daarom van groot belang.

In het voorafgaande is duidelijk geworden dat voor spelen ruimte nodig is, ruimte die tegenwoordig steeds schaarser wordt. Het in december 2003 uitgegeven Handboek Speelruimtebeleid geeft een ruimtelijke richtlijn voor de formele speelruimte. In hoofdstuk 4 wordt hierop nader ingegaan.

3 SPEELBELEID

3.1 Algemeen

Om beleid te kunnen vormen moet het beleid afgebakend worden, maar ook de randvoorwaarden met andere beleidsterreinen moet worden beschreven. Daarnaast moeten de juridische aspecten worden belicht.

3.1.1 Reikwijdte

Spelen en speelruimte zijn, zoals in het vorige hoofdstuk al is geconstateerd, beide ruime begrippen. Afpaling van het beleidsgebied is daarom noodzakelijk. Per facet zal daarom de beperking worden geformuleerd.

Doelgroep

Spelen wordt vooral gedaan door de jeugd: kinderen, tieners en jongeren, ongeacht etniciteit, achtergrond, eventuele handicap. Iedere leeftijdsafbakening is arbitrair: iemand van 18 kan nog overtuigd 'hangen', maar ook al getrouwd zijn en zelf kinderen hebben. Toch willen we de doelgroep vaststellen op de leeftijdscategorie 0 tot en met 18 jaar.

Formele of informele speelruimte

Formele speelruimte is de ruimte die is aangewezen en ingericht om te spelen. Spelen beperkt zich echter niet tot deze formele ruimtes. Kinderen kunnen en willen overal spelen.

Informele speelruimte is daarom de ruimte die kinderen ook voor hun spel gebruiken, maar die niet speciaal daarvoor bestemd is, zoals parkeerplaatsen, voetpaden, groenstroken, garagepleinen.

Gemeentes hebben een taak in het voorzien in voldoende en goede formele speelruimte en speelvoorzieningen hierop.

In de wijk of bovenwijken

Naarmate kinderen ouder worden wordt hun speelactieradius groter. Voor de jongere kinderen zullen dus op blok- en buurniveau, dus dicht bij huis, formele speelvoorzieningen moeten worden gerealiseerd; voor de oudere jeugd op wijkniveau. Ook kan deze laatste groep gebruik maken van de zogenaamde bovenwijkse voorzieningen, veelal kostbare voorzieningen, waarvan jeugd uit meer wijken gebruik kan maken. Te denken valt aan de skatevoorzieningen, aan de Stichtseweg.

Bestaande wijken of nieuwe wijken

Voor kinderen maakt het niet uit of een wijk bestaand of nieuw is; zij spelen overal. Deze nota wil uitgangspunten formuleren voor speelruimte en speelvoorzieningen in zowel bestaande als nieuwe wijken.

Lange termijn of korte termijn

Beleid dient ook zowel voor de lange als de korte termijn te zijn: voor de lange termijn om een structureel goed beleid te hebben, voor de korte termijn om achterstanden in te lopen en verschillen op te heffen.

Speelvoorziening of recreatievoorziening

Een wipkip of schommel wordt door iedereen aangezien als speeltoestel. Voor een skatebaan, zwembad of golfbaan ligt dat anders. Je komt dan op, en zelfs óver de grens met recreatievoorzieningen. Voor de in deze nota gehanteerde leeftijdscategorie (tot en met 18 jaar) worden recreatievoorzieningen daarom mede gezien als speelvoorzieningen en dienen dus in principe te voldoen aan de uitgangspunten van deze nota.

Gemeentelijk of particulier

Hierboven is gesteld dat gemeenten een taak hebben in het creëren van voldoende en goede formele speelruimte en speelvoorzieningen. In paragraaf 3.1.3 zal blijken dat als de particulier beheerde speeltoestellen op een gemeentelijke ondergrond staan, de gemeente mede-aansprakelijk is bij ongevallen. Daarnaast heeft de gemeente op grond van de Gemeentewet een algehele zorgplicht voor veiligheid. Het is dus wenselijk dezelfde richtlijnen die voor de zuiver gemeentelijke speeltoestellen gelden ook van toepassing te laten zijn op 'gemengd' eigendom en op eigendom van derden.

In het geval dat de ruimte om te spelen gering is, zullen vooral schoolpleinen meer belast worden met spelende kinderen uit de buurt. De schoolpleinen zijn nu meestal niet toegankelijk na schooltijd, omdat ze worden afgesloten door hekwerken. Alleen het schoolplein aan de Eemnesserweg is steeds toegankelijk.

In overleg met de scholen kan besloten worden om de schoolpleinen openbaar te maken. De schoolpleinen maken dan deel uit van de openbare ruimte en kunnen dan ook met gemeente gelden worden opgewaarderd.

3.1.2 Integraliteit

Een te formuleren beleid op het gebied van speelruimte staat niet op zichzelf, maar heeft raakvlakken met veel verschillende beleidsterreinen. Te denken valt aan:

- *jeugdbeleid*, bijv. jeugdparticipatie, preventief jeugdbeleid
- *verkeersbeleid*, bijv. veilige routes naar de speelvoorzieningen, 30-km zônes, de kindlinten
- *ruimtelijk orderingsbeleid*, bijv. rekening houden met speelruimte in bestemmingsplannen
- *volkshuisvestingsbeleid*, bijv. speelruimte en speelvoorzieningen als belangrijke kwaliteit van de woonomgeving voor gezinnen met kinderen
- *anti-vandalismebeleid*, bijv. door het betrekken van jeugd bij de vormgeving en realisatie van (speel)voorzieningen
- *groenbeleid*, hierin is een norm voor de hoeveelheid groen per inwoner opgenomen.
- *natuur- en milieu-educatiebeleid*, bijv. door groen en dieren in de speelruimte, milieunormen voor speeltoestellen
- *locaal sociaal beleid*, een bijdrage aan integratie en participatie van burgers, bijv. door het bevorderen van het ontstaan van informele sociale netwerken, de betrokkenheid van bewoners bevorderen door samen plannen te maken en het beheer te voeren.
- *integratie van specifieke groepen*, bijv. van gehandicapte en niet-gehandicapte kinderen, van allochtone en autochtone kinderen
- *sportbeleid*

Elke beslissing op het gebied van speelruimte raakt een of meer van de bovengenoemde beleidsterreinen en dus ook de werkterreinen van de diverse

gemeentelijke afdelingen. Elk draagt bij aan de kwaliteit van het geheel. Voor een hoogwaardig speelbeleid is integraliteit onontbeerlijk.

Ook kunnen door af te stemmen kostenvoordelen worden behaald als maatregelen, zowel in tijd als vorm, kunnen worden gecombineerd met andere ingrepen in de openbare ruimte, zoals herstrating, rioleringswerkzaamheden en dergelijke.

Naast de interne integraliteit is het ook belangrijk om af te stemmen met de externe organisaties die deskundig zijn dan wel gegevens hebben over kinderen en jeugd, hun gedrag, hun behoeften op speelgebied etc. Vooral kunnen dan worden genoemd: scholen en politie.

3.1.3 Juridische aspecten, veiligheid en aansprakelijkheid

Gemeentes hebben in principe een grote vrijheid met betrekking tot de vormgeving van speelbeleid en de daaruit voortvloeiende plannen voor speelplaatsen. Wel zijn zij verantwoordelijk voor de veiligheid van hun speelvoorzieningen. Ook is de gemeente als eigenaar of beheerder van speeltoestellen of van de grond in meer of mindere mate aansprakelijk voor ongevallen en schade. Om de soms enorme kosten te kunnen dragen is door de gemeente Blaricum een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

Veiligheid

Speeltoestellen zijn in feite 'bouwwerken, geen gebouw zijnde' en moeten daarom in strikt formele zin voldoen aan de eisen van het *Bouwbesluit*. In de praktijk speelt het Bouwbesluit geen rol van betekenis, omdat de eisen ervan niet zijn toegesneden op speeltoestellen. Er is daarom een apart besluit geformuleerd dat de veiligheid van speeltoestellen moet waarborgen.

Dit besluit, het *Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen* trad op 26 maart 1997 in werking. Het is onderdeel van de Wet op de gevaarlijke werktuigen en stelt regels die een bepaald veiligheidsniveau bij het gebruik van speeltoestellen moeten waarborgen. Zo geeft het regels voor de speeltoestellen zelf op het gebied van ontwerp, constructie, installatie en inrichting, maar ook voor beheer en onderhoud. De beheerder, i.c. de gemeente, is verantwoordelijk voor de veiligheid bij het gebruik (zorgplicht). Omgeving, installatie, inspecties en onderhoud moeten aan strenge veiligheidseisen voldoen. De inspectie Waren en Veterinaire Dienst (W en V), voorheen Keuringsdienst van Waren is belast met het toezicht op de naleving van het Attractiebesluit. Het instituut is bevoegd tot het doen van controles en mag onveilige speelplaatsen sluiten en onveilige speeltoestellen 'buiten gebruik' verklaren. In hoofdstuk 4, Beheer en onderhoud, wordt verder ingegaan op het Attractiebesluit.

Aansprakelijkheid

A. De gemeente als consument

Sinds de *Wet op de productaansprakelijkheid* per 1 november 1991 in werking is getreden kan iedereen die schade heeft geleden als gevolg van een gebrekking product, deze verhalen op de producent. De gemeente wordt in dit geval gezien als consument.

B. De gemeente als eigenaar/beheerder van speeltoestellen

De gemeente moet, net als iedere andere beheerder, voldoen aan de eisen van het Attractiebesluit. Als een ongeval plaatsvindt als gevolg van een ondeugdelijk toestel kan de gemeente op grond van het *Burgerlijk Wetboek* aansprakelijk worden gesteld voor de schade die uit dit ongeval voortvloeit.

C. De gemeente als eigenaar van de ondergrond

Het Burgerlijk Wethoek bepaalt ook dat een grondeigenaar mede-aansprakelijk is voor schade door speeltoestellen. Het maakt hierbij niet uit of die speeltoestellen wel of niet in eigendom zijn van de eigenaar van de grond. Ook als ondeugdelijke speeltoestellen in eigendom zijn van derden, maar verankerd in de grond van de gemeente, is de gemeente dus, als eigenaar, aansprakelijk. Aansprakelijkstelling geschiedt binnen dit kader alleen als er sprake is van schade van derden.

Als het onder B. en C. genoemde niet aan de orde is, is sprake van particuliere gronden en toestellen. Het openbare karakter ontbreekt en de gemeente draagt dan ook geen verantwoording.

In het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen is geregeld dat de inspectie erop toe dient te zien dat aan de voorwaarden wordt voldaan. In het kader van de gemeentelijke zorgplicht voor veiligheid en openbare orde wordt de inspectiedienst op de hoogte gesteld wanneer de gemeente signalen ontvangt van ondeugdelijke c.q. onveilige toestellen, dan wel deze zelf constateert.

3.2 Randvoorwaarden

3.2.1 Berekening norm

Zoals in paragraaf 2.4. is geconstateerd neemt de speelactieradius toe naarmate kinderen ouder worden. Kinderen van 0 tot 5 jaar spelen veelal op blokniveau, die van 5 tot 10 op buurniveau en daarboven op wijkniveau. Ook hebben kinderen, met het stijgen van de leeftijd meer speeloppervlak nodig.

Er waren geen landelijke normen voorhanden waarmee bepaald kon worden hoeveel ruimte redelijkerwijs nodig is als formele speelruimte. De ruimte dus, waarvoor de gemeente zorg dient te dragen. In december 1999 is door Nationaal Jeugd Fonds Jantje Beton en NUSO, landelijke organisatie voor speeltuinwerk en jeugdrecreatie het Handboek Speelruimtebeleid uitgegeven. Hierin wordt een dergelijke norm voor formele speelruimte geïntroduceerd. Deze bedraagt 300 m² per hectare, dus 3% van het betrokken gebied.

Dit is af te leiden uit het volgende schema:

Niveau	Globale omvang gebied	Afmeting benodigde speelruimte	Berekende m ² per ha
Blokniveau	100 x 100 m = 1 ha	10 x 10 m = 100 m ² <ul style="list-style-type: none"> • Grasveldje • Speelelementen • verharde ruimte • basketbalpaal	100 m ² /ha
Buurniveau	300 x 300 m = 9 ha	35 x 35 m = 1.225 m ² <ul style="list-style-type: none"> • grasveld • trapveld • speelelementen	136 m ² /ha
Wijkniveau	1.000 x 1.000 m = 100 ha	80 x 80 m = 6.400 m ² <ul style="list-style-type: none"> • speeltuin • voetbalveld • basketbalveld • tennisbaan • wijkpark	64 m ² /ha
Totaal			300 m ² /ha

Of de gereserveerde ruimte ook meteen moet worden ingericht als speelruimte is afhankelijk van de behoefte eraan. Stel dat alleen huishoudens zonder kinderen in een blok, buurt of wijk wonen, dan is er op dat moment waarschijnlijk nauwelijks behoefte aan speelruimte. De gereserveerde ruimte kan dan anders worden ingericht, totdat er (weer) kinderen zijn. In elk geval is de ruimte dan aanwezig!

In de woonwijken van Blaricum zijn singels en andere waterlopen aangelegd, als aantrekkelijk element in de woonomgeving, maar ook als noodzakelijke waterberging en -afvoer in de wijk. Dit heeft tot gevolg dat, in de optiek van veilige (formele) speelvoorzieningen, er minder mogelijkheden zijn om te spelen.

3.2.2 Participatie van bewoners en gebruikers

Door bewoners en gebruikers te laten participeren in de realisatie en beheer van speelvoorzieningen voelen ook zij zich meer betrokken bij en verantwoordelijk voor de buurt c.q. de wijk. In Blaricum wordt van de onderstaande vormen gebruik gemaakt.:

- *Meeweten*: de bewoners krijgen voorlichting over de plannen van de gemeente voor speelruimte.
- *Meepraten*: de bewoners worden in de gelegenheid gesteld mee te praten over de voornemens van de gemeente. Dit wil echter niet zeggen dat de door hen gedane suggesties zonder meer overgenomen worden.

In Blaricum wordt voor de onderstaande methode gekozen.

De bewoners en kinderen worden bij de herinrichting van speelplaatsen betrokken, door hen mee te laten doen;

- Zij krijgen een brief toegezonden met daarin twee opties voor de herinrichting.
- Hieruit kunnen zij hun favoriet kiezen en deze kenbaar maken bij de gemeente.
- De populairste optie zal worden aangelegd.

De kinderen, tieners en jongeren worden in deze werkwijze ook om hun mening worden gevraagd. Omdat zij immers de meest intensieve gebruikers van de woonomgeving zijn, is het wenselijk dat ook zij actief betrokken worden bij de inrichting van hun leef- en speelwereld. Zij kunnen als geen ander aangeven wat zij nodig hebben.

In het geval de aanleg van een nieuwe bovenwijkse speelplaats zullen de jeugd en de omwonenden worden uitgenodigd om mee te praten over de inrichting van hun speelplaats. Er wordt voor hen een informatieavond georganiseerd. Zo wordt een betere afstemming op de behoeften van jeugdigen bereikt en voelen ook zij zich verantwoordelijk voor hun woonomgeving.

3.3 Vervangen van toestellen

Ook speeltoestellen hebben niet een eeuwige levensduur. Nieuw geplaatste toestellen moeten in de toekomst weer vervangen worden. De materiaalkeuze en de communicatie met de bewoners is hierin erg belangrijk.

Bij vervanging van toestellen in de toekomst worden de speelplaatsen afzonderlijk gerenoveerd. Zo kan er goed gecommuniceerd worden met de bewoners.

3.3.1 Materiaalkeuze

De gemeente Blaricum geeft de voorkeur aan materialen die duurzaam zijn. Hierbij moet gedacht worden aan metaal, kunststof en eventueel FSC gecertificeerd hardhout. Deze materialen zijn duurzaam, onbrandbaar en ongevoelig voor vandalisme.

Speeltoestellen slijten door het gebruik. Dit is niet erg, je moet juist kunnen zien dat de toestellen gebruikt worden. Er zijn twee oorzaken waardoor speeltoestellen wel harder slijten of beschadigd worden; dit zijn weersinvloeden en vandalisme.

De materialen die aanbevolen worden, zijn bestand tegen weersinvloeden, zoals wind, regen, vorst en zon. Ook rotten deze materialen niet (zo snel) als hout.

Tegen vandalisme is geen enkel toestel bestand. Wel wordt erg gekozen om toestellen te plaatsen die tegen een stootje kunnen. De materialen zijn hard en sterk en onbrandbaar.

3.3.2 Renoveren speelplaats

Bij de ontwikkeling van speelbeleid, dient vastgesteld te worden wat de speelbehoefte is (aan ruimte, aan soort speeltoestellen), wat al aanwezig is en hoe de leeftijdsopbouw is. Kengetallen en ervaringsgegevens kunnen bij de bepaling van de behoefte een goed hulpmiddel zijn, omdat dan van een gemiddelde wordt uitgegaan en een objectieve norm ontstaat. Via de hierna gepresenteerde methodiek, de speelmethode, kan in kaart gebracht worden hoe het gesteld is met het spelen in de wijk. Via het plan van aanpak kan worden geformuleerd wat gedaan moet worden om aan de geconstateerde behoefte te voldoen en hoe dit, binnen de door de gemeente gestelde (financiële) grenzen, kan worden gerealiseerd.

Speelmethode

Uitgangspunten van de methodiek zijn (zie ook hoofdstuk 2):

- De integrale aanpak in de woonomgeving, want jeugdigen spelen altijd en overal;
- Het bestaande gedragspatroon van jeugdigen (omdat dit een zo goed mogelijke voorspelling van het spelgedrag gedurende een bepaalde periode oplevert);
- Realiseren van veilige, gevarieerde en bereikbare speelmogelijkheden, afgestemd op de spelbehoefte van de leeftijdscategorie;
- Aandacht voor specifieke spelbehoeften van meisjes en jongens en kinderen met een handicap.

De ervaring leert dat bewoners meer betrokken zijn naarmate zaken dichterbij hen staan. Speelruimte en speelvoorzieningen zijn zo'n onderwerp. Het is daarom niet meer dan logisch om de bewoners, zowel volwassenen als kinderen, te laten participeren in het opstellen van de speelmethode voor hun wijk. Aangezien de gemeente de verantwoordelijkheid heeft voor de formele speelvoorzieningen, is het noodzakelijk dat deze de regie voert.

De speelmethode doorloopt de volgende stappen:

Stap 1	Vastleggen waar speelplaatsen, jops en trapveldjes liggen. Bepalen waar bovenwijkse voorzieningen dienen te komen. De resultaten van de veiligheidsinspecties dienen te worden meegenomen.
Stap 2	Inventariseren van de demografische gegevens
Stap 3	Ontwikkelen van een plan aan de hand van de vergaarde gegevens en inzichten.

Deze bovenstaande stappen zijn doorlopen in dit Speelplan, speelvoorzieningenbeleid

Stap 4 Bewoners per speelplaats een keuze laten maken uit twee inrichtingsvoorstellen en de keuze uitvoeren.

Deze stap zal bij iedere speelplak worden toegepast wanneer er sprake is van vernieuwing of de aanleg van een speelplaats.

De stappen houden het volgende in:

Stap 1

- Basis is de huidige situatie met 30 speelplaatsen (incl. het skatepark) en zes trapveldjes.
- Alle speellocaties worden op een logische wijze genummerd en op kaart aangegeven, waarbij aangesloten wordt bij de al bestaande inventarisatie van speeltoestellen.

Stap 2

Uitgegaan wordt van de volgende leeftijdscategorieën:

- 0-8 jarigen: aantallen per wijk
- 8-12 jarigen: aantallen per wijk
- 12-18 jarigen in heel Blaricum

De gegevens zijn bij de gemeente beschikbaar en worden uitgewerkt in hoofdstuk 5.

Stap 3

- Aan de hand van de in stap 1 en 2 vergaarde gegevens en inzichten ontwikkelt de gemeente een visie ten aanzien van de speelplaatsen, zie hoofdstuk 6.
- Om voor de betreffende speelplaats de keuze open te houden worden twee plannen ontwikkeld, wanneer er sprake is van renovatieplannen.
- De plannen voldoen aan de gestelde eisen in deze nota.
- De speeltoestellen en de inrichting van de speelplaats voldoen aan het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen.
- Boven een budget van €25.000 dien twee bedrijven bij het project betrokken te worden en boven €100.000 drie.

Stap 4

- De twee ontwikkelde plannen huis aan huis verspreiden in een bepaalde straal rondom de speelplaats en de bewoners een keuze laten maken. De straal is afhankelijk van het type speelplaats.
- Het ontwerp waar de keuze het meest op is gevallen wordt ter goedkeuring bij het College van B&W neergelegd.
- Na goedkeuring door B&W wordt de speelplaats uitgevoerd.
- Bij een bovenwijkse speelplaats zullen de bewoners met hun kinderen worden uitgenodigd voor een bewonersavond. Op deze avond kunnen zij kiezen uit twee inrichtingsplannen en opmerkingen plaatsen. Deze opmerkingen zullen, zover mogelijk, worden verwerkt. Het meest gekozen ontwerp zal met eventuele aanpassingen worden aangelegd. Het gekozen inrichtingsplan zal aan de bewoners per brief worden toegezonden, zodat zij geïnformeerd zijn.

4 BEHEER EN ONDERHOUD

4.1 Inleiding

De beheerder van de speeltoestellen in openbaar gebied, draagt verantwoording voor het in stand houden van voldoende veilige speelgelegenheden. Nieuw beleid voor speelgelegenheden heeft consequenties voor het beheer en onderhoud ervan. Het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen, stelt eisen aan elk speeltoestel en aan zijn omgeving. Ook dit heeft gevolgen voor het beheer en onderhoud van alle speelvoorzieningen in de gemeente Blaricum en de organisatie hiervan.

4.2 Huidige organisatie

Momenteel zijn alle speeltoestellen in het openbaar gebied in beheer van de afdeling Aanleg en Beheer. De beleidsmedewerker Groen en Speelvoorzieningen van deze afdeling is verantwoordelijk voor de speelgelegenheden. Het dagelijks beheer en onderhoud wordt uitgevoerd door een ingehuurd bedrijf. Zij voeren het klein en groot onderhoud aan de speeltoestellen uit, zij onderhouden ook de valdempende ondergronden.

De kunstgrasondergronden, rubberen gietvloeren en tegelondergronden worden door hen onderhouden en bij zandondergronden wordt het grove vuil eruit gehaald en waar nodig zand aangevuld.

De inspecties door het jaar heen en de administratieve verwerking hiervan in enkele minimale logboeken gebeurt ook door dit bedrijf. De beheerder, i.c. de gemeente Blaricum, dient zoals in het Besluit is bepaald, van elk speeltoestel een logboek bij te houden.

4.3 Taken

In stand houden van de aanwezige speeltoestellen

De belangrijkste taak van de beheerder is zorg dragen voor veilige speelgelegenheden. Om aan de zorgplicht te voldoen moet er jaarlijks een veiligheidsinspectie van de toestellen plaatsvinden. Deze inspectie dient te worden vastgelegd in een logboek. Vervolgens dienen de geconstateerde gebreken te worden verholpen, en deze reparaties worden ook vastgelegd in het logboek. Wanneer een toestel niet meer te repareren valt, of dat deze reparatie niet meer economisch verantwoord is, wordt het toestel verwijderd.

Onderhoud dient te geschieden volgens richtlijnen, die voor elk materiaal weer anders zijn. Alle onderhoudsmaatregelen aan een bepaald toestel dienen steeds te worden vermeld in het logboek van het betreffende toestel. In het logboek staat vermeld: elk toestel, de fabrikant, de leverancier, technische aspecten en de inspecties. Alle handelingen naar aanleiding van deze inspecties moeten worden genoteerd in het logboek, zodat de beheerder in geval van een aansprakelijkheidstelling kan aantonen welk onderhoud er aan het toestel is gepleegd. Inspecties zijn mede hierdoor erg arbeidsintensief.

Door het plegen van onderhoud wordt de levensduur van de toestellen verlengd. De volgende soorten onderhoud zijn te onderscheiden:

- Inspectief onderhoud
  - visuele inspectie (dagelijks tot wekelijks) gebeurt nu door de buitendienst bij onderhoud aan de openbare ruimte.
  - functionele inspectie (maandelijks tot 1x per kwartaal) wordt niet actief uitgevoerd; als vervanging hiervan wordt gerekend op de medewerking van de burger, zij kunnen gebreken melden via Melddesk.
  - grote inspectie (1 per jaar) door Repcon uitgevoerd en in een logboek vastgelegd.
- Preventief onderhoud, zoals het schoonhouden van toestellen. Ook de ondergronden dienen hierin te worden meegenomen, gebeurt door de buitendienst.
- Correctief onderhoud, zoals het vervangen van versleten onderdelen, gebeurt deels door de buitendienst en deels door Repcon.

Vervangen van versleten speeltoestellen

Wanneer een toestel versleten is en er sprake is van een populaire speelplek wordt het toestel vervangen. Landelijk wordt een indicatieve afschrijvingsperiode van 10 jaar gehanteerd. In Blaricum kan, door de gekozen toestellen en de materialen waaruit ze bestaan, ook worden uitgegaan van 10 jaar. Bij vervanging van de toestellen wordt tegelijkertijd naar de valondergrond gekeken.

4.4 Huidig speeltoestellenbestand

Op 1 januari 2010 had de gemeente Blaricum 28 formele speelplaatsen met daarop 104 speeltoestellen (zie bijlage 1 meerjarenplanning). De totale waarde van de speeltoestellen op deze speelplaatsen is €539.795, -. De vervangingswaarde van de speeltoestellen inclusief de valondergronden bedraagt €701.035, - (dit is het totale bedrag van de meerjarenplanning plus de bedragen voor aanleg van de Hoofdweg en de Raat in 2009).

4.5 Toestellen derden

Naast de gemeente beheren ook derden speelvoorzieningen, zoals speeltoestellen op schoolpleinen. In principe zijn dit geen openbare speelgelegenheden en vallen ze niet onder de verantwoordelijkheid en zorg van de gemeente. Echter, als een schoolplein ook na schooltijd nog enige tijd toegang geeft voor de kinderen uit de buurt om te spelen en dus een plein wordt met een gedeeltelijk openbaar karakter, een zogenaamd buurtplein, wordt van dit principe afgeweken. Dit laatste is in de gemeente Blaricum het geval. Er zijn afspraken gemaakt met de Openbare Basisschool Blaricum de gemeente, de gemeente is verantwoordelijk voor het beheer van de speelvoorzieningen.

Afgesproken is dat de jaarlijkse inspectie door een extern bureau, voor rekening van de gemeente wordt uitgevoerd. Het regulier onderhoud valt onder de verantwoordelijkheid en de kosten van de scholen. Bij vervanging zijn de kosten voor rekening van de gemeente.

4.6 Consequenties Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen

Het besluit omvat speeltoestellen die collectief gebruikt worden en strekt zich uit over de gehele levensduur van het toestel: de ontwikkeling, het ontwerp, de productie, de handel, de plaatsing, het onderhoud en het gebruik. Voor de gemeente Blaricum heeft dit de volgende consequenties:

De consequenties voor de inrichting van speelgelegenheden.

- Vóór nieuwe speeltoestellen geproduceerd mogen worden, krijgt het prototype een keurmerk.
  - * Alle speeltoestellen die sinds het van kracht gaan van het Besluit geplaatst zijn in Blaricum zijn goedgekeurd. Oudere toestellen zijn aangepast aan de huidige eisen, door bijvoorbeeld de hoogte van de trapredes te verkleinen. In een aantal gevallen was de aanpassing te groot of relatief te duur en is het toestel verwijderd.
- Toestellen dienen op een zodanige afstand van elkaar en van obstakels in de omgeving te staan dat er rondom voldoende vrije speelruimte is. De uitloop van een glijbaan mag niet in de zwaai van een schommel uitkomen.
  - * Bij te geringe ruimte zijn speeltoestellen verplaatst.
- De ondergrond onder een toestel heeft genoeg valdempende eigenschappen voor de betreffende hoogte.
  - * Waar dat nodig was zijn de speeltoestellen voorzien van zandbedden, kunstgras, rubberen gietvloeren of tegels.
- De voorzieningen in de directe omgeving dienen zo veilig mogelijk te zijn, dus geen prikkeldraad in de omheining en geen giftige soorten in de beplanting.
  - * Hiermee werd voor de invoering van deze richtlijnen al rekening gehouden.

De consequenties voor het beheer en onderhoud.

- Het belangrijkste gevolg van de nieuwe veiligheidsrichtlijnen is dat de beheerder in geval van een ongeluk moet kunnen aantonen hoe het betreffende speeltoestel is onderhouden. Het logboek verschaft in zulke gevallen informatie.
- Gevolg daarvan is dus dat de speelgelegenheden regelmatig inspectief onderhouden dienen te worden, met daarnaast een administratieve verwerking van dit onderhoud.
- Het gebruik van zandbedden als valdempende ondergronden brengt relatief veel onderhoud met zich mee. Deze bedden dienen regelmatig gevakt, gezuiverd en aangevuld te worden.

Vóór 1997 werd er ook al met logboeken gewerkt, deze bevatten echter geen technische informatie van speeltoestellen en onderhoudswerkzaamheden werden hierin summier vermeld.

De invoering van de nieuwe regelgeving heeft op zich niet geleid tot wijzigingen in het onderhoud. Voordien werden alle speelgelegenheden ook al regelmatig bezocht en onderhouden.

De gemeente Blaricum voldoet aan de eisen die het attractiebesluit stelt. De toestellen worden goed geïnspecteerd en onderhouden, bovendien heeft ieder toestel het voorgeschreven logboek.

5 VERDELING KINDEREN OVER BLARICUM

Om ervoor te zorgen dat het aanbod van de speelvoorzieningen aansluit op de kinderen die in de buurt wonen, is het nodig een beeld te hebben van de aantallen kinderen en binnen welke leeftijdscategorie ze vallen.

In de speelmethode wordt uitgegaan van de volgende leeftijdscategorieën:

- 0-8 jarigen: aantallen per wijk
- 8-12 jarigen: aantallen per wijk
- 12-18 jarigen: aantallen per wijk

De onderstaande gegevens zijn afkomstig uit de gemeentelijke administratie van de gemeente Blaricum per 1 november 2009.

Hieronder volgt een overzicht van de leeftijdsgroepen in de verschillende wijken.

Oude Dorp

415 kinderen 0-8 jaar

731 kinderen 8-12 jaar

387 kinderen 12-18 jaar

Bijvanck

241 kinderen 0-8 jaar

401 kinderen 8-12 jaar

307 kinderen 12-18 jaar

Blaricum

In de kern van Blaricum wonen in totaal 1788 kinderen van 0 tot 12 jaar.

Genomen over het gehele dorp wonen er in Blaricum 694 kinderen tussen 12 en 18 jaar.

In het oude dorp liggen relatief weinig openbare speelplaatsen, de openbare ruimte is hier namelijk beperkt. Daarbij mag, gezien de grootte van de huizen en van de percelen, verwacht worden dat de ouders zelf voor speelvoorzieningen kunnen zorgen.

6 SPEELPLAATSEN IN BLARICUM

In dit hoofdstuk wordt per speelplek aangegeven, wat de te nemen acties zijn. Daarnaast wordt het jaar van aanleg vermeld, de doelgroep, geplande investering en aanwezige speeltoestellen.

Bijvanck

1. Koggewagen

Speelplaats 1	Koggewagen
Doelgroep	2 t/m 12 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2012
Geplande investering	€20.800 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 veerelement • 1 glijbaan • 1 klimrek • zand en gras als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

2. de Dam

Speelplaats 2	De Dam
Doelgroep	4 t/m 12 jaar
Jaar van aanleg	1998 & 2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2011
Geplande investering	€ 21.700 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 dubbele schommel • 1 klim-, huisje-, glijbaancombinatie • zand als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

3. Slieten

Speelplaats 3	Slieten
Doelgroep	2 t/m 16 jaar
Jaar van aanleg	2005
Geplande renovatie (einde levensduur)	2020
Geplande investering	€ 53.600 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 2 veerelementen • 1 klim-, glijtoestel • 2 multigoals • gras en beton als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

4. Raat

Speelplaats 4	De Raat
Doelgroep	4 t/m 12 jaar
Jaar van aanleg	2009
Geplande renovatie (einde levensduur)	2024
Geplande investering	€32.675 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 wip • 1 klim-, glijbaan • 1 dubbele schommel • kunstgras als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

5. Opzetter

Speelplaats 5	Opzetter
Doelgroep	2 t/m 12 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2013
Geplande investering	€36.600 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 2 veerelementen • 1 glijbaan • 2 klimnet combinaties • 1 dubbele schommel • zand en gras als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

6. Veurhuis

Speelplaats 6	Veurhuis
Doelgroep	2 t/m 12 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2019
Geplande investering	€17.800 incl. rubberengietvloer
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 veerelement • 1 draaikuip • 1 dubbele schommel • tafeltennistafel • rubberen gietvloer en betonnen tegels als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

7. Slinger

Speelplaats 8	Slinger
Doelgroep	8 t/m 16 jaar
Jaar van aanleg	1991
Geplande renovatie (einde levensduur)	2015
Geplande investering	€2.400
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 tafeltennistafel • 1 volleybalnet(eigendom bewoners) • gras en betontegels als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

8. Schans

Speelplaats 8	Schans
Doelgroep	4 t/m 16 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2014
Geplande investering	€2.400 + €24.040 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 vogelnestschommel • 1 klimbol • 1 klim-, glijcombinatie • 1 tafeltennistafel • zand, betontegels en gras als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

9. Kemphaan

Speelplaats 9	Kemphaan
Doelgroep	2 t/m 6 jaar
Jaar van aanleg	1991 en 2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2010
Geplande investering	€ 17.800 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 2 veerelementen • 1 speelauto • Betontegels als valondergrond
Opmerkingen	renoveren

10. Kauw

Speelplaats 10	Kauw
Doelgroep	4 t/m 16 jaar
Jaar van aanleg	1991
Geplande renovatie (einde levensduur)	2017
Geplande investering	€31.120 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 klimbol • 1 schommel • 1 brug • 2 duikelrekjes • 2 goaltjes (2x2 houten palen) • Zand en gras als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

11. Buizerd

Speelplaats 11	Buizerd
Doelgroep	4 t/m 12 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2018
Geplande investering	€27.820 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 schommel-, klim-, glijbaan combinatie • 1 draaischijf • Zand en gras als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

12. Waterhoen

Speelplaats 12	Waterhoen
Doelgroep	2 t/m 16 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2012
Geplande investering	€28.000 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 dubbele schommel • 1 veerelement • 1 veerwip • Zand als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

13. Stern

Speelplaats 13	Stern
Doelgroep	2 t/m 12 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2015
Geplande investering	€29.300 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 klim-, glijbaan combinatie • 1 veerwip • 1 dubbele schommel • 1 tafeltennistafel • gietrubber als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

14. 't Erf

Speelplaats 14	't Erf
Doelgroep	2 t/m 6 jaar
Jaar van aanleg	1995
Geplande renovatie (einde levensduur)	2010
Geplande investering	€6.760 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 hinkelbaan • 1 speelhuisje • 1 picknickset • Klinkers als valondergrond
Opmerkingen	renoveren

15. Hoofdweg

Speelplaats 15	Hoofdweg
Doelgroep	2 t/m 16 jaar
Jaar van aanleg	2004 en 2009
Geplande renovatie (einde levensduur)	2024
Geplande investering	€38.200 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 glijbaan • 2 veerelementen • 1 supernova • Klimcombinatie • Zand, gras en kunstgras als valondergrond
Opmerkingen	Handhaven Bovenwijkse speelvoorziening

16. Blad

Speelplaats 16	Blad
Doelgroep	2 t/m 12 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2013
Geplande investering	€44.200 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 2 goaltjes (verplaatsen naar trapveldje Stobbe) • 1 schommel-, klim-, glijbaan combinatie • 1 veerelement • 1 veerwip • Zand en gras als valondergrond
Opmerkingen	Handhaven

17. Loot

Speelplaats 17	Loot
Doelgroep	2 t/m 16 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2018
Geplande investering	€20.100 incl. gietrubberenvloer
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 veerelement • 1 draaikuip • 1 picknickset • 1 duikelrek • 1 tafeltennistafel • Gietrubber en betontegels als valondergrond
Opmerkingen	Handhaven

17A Schors

Speelplaats 17A	Schors
Doelgroep	2 t/m 8 jaar
Jaar van aanleg	1991
Geplande renovatie (einde levensduur)	2014
Geplande investering	€0
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 brug • 2 veerelementen • Gras als valondergrond
Opmerkingen	Opheffen wanneer de toestellen versleten zijn

18. Booket

Speelplaats 18	Booket
Doelgroep	6 t/m 16 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2019
Geplande investering	€2.800
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 2 goaltjes • Gras als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

Oude Dorp

19. Hazeleger

Speelplaats 19	Hazeleger
Doelgroep	2 t/m 16 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2014
Geplande investering	€75.880 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 dubbele schommel • 1 duikelrek • 2 basketbalpalen • 3 bokspringpalen • 1 glijbaan • 2 veerelementen • 1 veerwip • 1 picknickset • 1 klim-, glijbaancombinatie • 1 boegzit • mastklim • gras en kunstgras als valondergrond
Opmerkingen	Handhaven Bovenwijkse speelvoorziening

20. Oosthout Hengeleer

Speelplaats 20	Oosthout/Hengeleer
Doelgroep	2 t/m 8 jaar
Jaar van aanleg	1991 en 2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2016
Geplande investering	€29.700 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 dubbele schommel • 1 huis-, glijbaan combinatie • 1 veerwip • Zand en gras als valondergrond
Opmerkingen	Handhaven Opwaarderen wanneer de speelplekken 20A t/m C wegvallen

20A Oosthout

Speelplaats 20A	Oosthout
Doelgroep	4 t/m 8 jaar
Jaar van aanleg	1991
Geplande renovatie (einde levensduur)	2016
Geplande investering	€0
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 duikelrek • Zand als valondergrond
Opmerkingen	Opheffen bij benodigde reparatie

20B Vink

Speelplaats 20B	Vink
Doelgroep	2 t/m 8 jaar
Jaar van aanleg	1985
Geplande renovatie (einde levensduur)	2016
Geplande investering	€0
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 speelhuisje • gras als valondergrond
Opmerkingen	Opheffen bij benodigde reparatie

20C Kogge

Speelplaats 20C	Kogge
Doelgroep	2 t/m 6jaar
Jaar van aanleg	1991
Geplande renovatie (einde levensduur)	2016
Geplande investering	€0
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 veerlement • Gras als valondergrond
Opmerkingen	Opheffen bij benodigde reparatie

21 Meentzoom

Speelplaats 21	Meentzoom
Doelgroep	8 t/m 16 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2011
Geplande investering	€26.900 incl. valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 ballenwand • 1 basketpaal • 2 goaltjes • 1 sterrencircuit • Zand en gras als valondergrond
Opmerkingen	Handhaven

22 Bussummerweg

Speelplaats 22	Bussummerweg
Doelgroep	4 t/m 12 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2012
Geplande investering	€28.800 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 klim-, glijbaan combinatie • 3 bokspringpalen • 1 dubbele schommel • 1 evenwichtsbalk • 1 wip • Zand en gras als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

23 Eemnesserweg

Speelplaats 23	Eemnesserweg
Doelgroep	4 t/m 12 jaar
Jaar van aanleg	2004
Geplande renovatie (einde levensduur)	2019
Geplande investering	€60.640 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • 1 dubbele schommel • 1 klimcombinatie • Klim-, glijbaancombinatie • 2 zandbakken (eigendom school) • 1 duikelrek • Boomschors en kunstgras als valondergrond
Opmerkingen	handhaven

24 Eerste Molenweg

Speelplaats 14	Stern
Doelgroep	2 t/m 12 jaar
Jaar van aanleg	2010
Geplande renovatie (einde levensduur)	2025
Geplande investering	€20.800 incl. kunstgras-valondergrond
Materiaal	Inrichting nader te bepalen met 3 speeltoestellen
Opmerkingen	Nieuw aan te leggen speelplaats

Blaricummeent

Bij aanleg van de wijk Blaricummeent bestaande uit X woningen nog x centrale bovenwijkse speelplek aanleggen en x speelplaatsen voor de jonge jeugd tot 8 jaar. (x= deze getallen zullen nog opgegeven worden om in de toekomst rekening mee te houden)

JOPs

In Blaricum staan 3 JOPs, de zogenaamde jongeren ontmoetingsplaatsen. Deze bevinden zich alle drie in de Bijvanck op de volgende locaties:

1. In het wijkpark
- 2.&3. 2 stuks aan de Stichtseweg tegen over de carpoolplaats.

7 SAMENVATTING, CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 Samenvatting

In de voorgaande hoofdstukken is spelen gedefinieerd en geconstateerd dat buitenspelen van groot belang is, omdat het bijdraagt aan een evenwichtige ontwikkeling van kinderen, de leefbaarheid van de wijk bevordert en bovendien de economische waarde van de wijk verhoogt.

Kinderen spelen op verschillende manieren, een ideale woonomgeving biedt voldoende aanleidingen en uitdagingen om alle spelvormen mogelijk te maken. Naarmate kinderen ouder worden krijgen zij behoefte aan nieuwe spelvormen en neemt hun actieradius toe. Het centrum in de speelomgeving blijft echter de eigen woning. De oudere jeugd heeft minder behoefte aan speeltoestellen, maar meer aan een eigen plek, binnen de wijk, waar ze altijd terecht kunnen en ongestoord kunnen “hangen”.

Geen kind of jongere laat zich echter beperken tot de officieel voor de gereserveerde speelplaatsen, de formele speelruimte: kinderen zien de hele woonomgeving als speelruimte. Daarom geldt voor alle speelruimte, zowel de formele als de informele, dat deze veilig en toegankelijk moet zijn, dat er samenhang moet zijn tussen de verschillende speelruimten en dat de bewoners zich betrokken, zich verantwoordelijk moeten voelen bij hun buurt.

De gemeente heeft een taak in het voorzien van voldoende en goede formele speelruimte en speelvoorzieningen voor de leeftijdsgroep van 0 tot en met 18 jaar, ongeacht etniciteit, achtergrond of eventuele handicap, zowel in buurten, wijken en bovenwijken, in bestaande en nieuwe wijken, op de lange, maar ook op de korte termijn. Op grond van het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen dienen speeltoestellen te voldoen aan strenge veiligheidseisen wat betreft constructie en beheer. De beheerder, i.c. de gemeente, is verantwoordelijk voor de veiligheid bij het gebruik van speeltoestellen en aansprakelijk bij ongevallen. Als de gemeente eigenaar is van de ondergrond ligt de verantwoordelijkheid bij de gemeente. Deze is in het geval van een ongeluk aansprakelijk, mits aan de voorwaarden voor aansprakelijkheid (aard en omstandigheden) wordt voldaan. Particuliere gronden -de gemeente is geen eigenaar – ontberen het openbare karakter. De gemeente draagt dan ook geen verantwoordelijkheid in geval van ongelukken. Gelet op de gemeentelijke zorgplicht voor veiligheid en openbare orde worden eigenaren attent gemaakt op onveilige situaties en worden deze zo nodig doorgegeven aan de inspectie.

Speelbeleid heeft vele raakvlakken met andere beleidsterreinen. Voor een hoogwaardig beleid is integraliteit daarom onontbeerlijk, zowel binnengemeentelijk als met externe organisaties van deskundigen. Integraliteit betekent ook het betrekken van bewoners en gebruikers (kinderen en jongeren) bij de ontwikkeling van speelbeleid en de uitvoering ervan.

7.2 Norm voor speelruimte

Speeltoestellen zijn leuk, maar het belangrijkste is speelruimte. Dit wordt in de huidige wijze van grondverdeling in nieuwe wijken echter onderbelicht. Het blijkt dat er veelal weinig ruimte overblijft om te spelen terwijl er wel een grote behoefte aan is of komt. De noodzakelijke waterlopen zorgen er ook voor dat de beschikbare veilige speelruimte verder afneemt. Door bij de opzet van een nieuwe wijk al rekening te houden met de ruimtebehoefte, wordt voorkomen dat er geen aanpassing meer mogelijk is en geconstateerd moet worden dat er geen ruimte is om te spelen.

In het Handboek Speelruimtebeleid wordt een norm geïntroduceerd voor formele speelruimte. Deze bedraagt 300 m² per hectare, of 3% van het totale gebied. Of deze gereserveerde ruimte ook meteen wordt ingericht als speelruimte is afhankelijk van de behoefte eraan. Als deze op dat moment niet aanwezig is kan de ruimte anders worden ingericht. In elk geval is de ruimte dan aanwezig!

Tot nu toe is de ruimte voor formele speelgelegenheden in nieuwe woonwijken opgenomen in het percentage voor openbaar groen. Bij de invulling hiervan dient dus rekening gehouden te worden met de 3%-norm.

Op dit moment wordt 22.170 m² van de openbare ruimte gebruikt als speelruimte. In totaal bedraagt de openbare ruimte uit 1.127.055 m², dit bestaat uit verhardingen en openbaar groen.

Dit betekent dat het percentage aan speelruimte in Blaricum 2% is en niet voldoet aan de norm die in het handboek wordt genoemd.

Aanbeveling

De in het Handboek Speelruimtebeleid genoemde ruimtenorm van 3% van het totale gebied als uitgangspunt te nemen en deze in nieuwe bestemmingsplannen, zoals de Blaricummermeent, toe te passen.

In bestaande wijken ligt de ruimteverdeling al vast en is het dus moeilijk om de speelruimtenorm direct toe te passen. In geval van herstructureringsplannen is het wel weer mogelijk de afweging te maken of de vrijkomende ruimte bestemd moet worden als speelruimte of anderszins. Ook dan dient de speelruimtenorm als uitgangspunt genomen te worden. Ditzelfde geldt voor mogelijke inbreidingslocaties.

Aanbeveling

Ook bij herstructureringsplannen en inbreidingslocaties in bestaande wijken de 3%-norm als uitgangspunt te nemen. Hierbij maakt het niet uit of de gemeente deze invult of een particulier bijv. een projectontwikkelaar.

Financiële consequenties

Zowel bij nieuwe bestemmingsplannen als bij herstructureringsplannen is het uitgangspunt een kostendekkende exploitatie. Omdat dit afhankelijk is van vele factoren is op dit moment niet exact aan te geven wat toepassing van de 3% norm voor financiële consequenties heeft. Dit zal van situatie tot situatie bezien en berekend moeten worden.

7.3 Speelmethode in de optimale situatie

Het streven is erop gericht om alle kinderen en jongeren in Blaricum een goed en gelijk niveau aan speelvoorzieningen te bieden. Een goed instrument hiervoor is het in hoofdstuk 3 gepresenteerde speelmethode. Uitgaande van de speelbehoefte wordt dan duidelijk waar de hiaten in speelvoorzieningen zitten en wat nodig is om tot het gewenste niveau te geraken.

Om het speelvoorzieningenniveau bij de tijd te houden is het wenselijk de speelmethode om de vijftien jaar te hernieuwen. Het is een goede manier om de behoefte aan speelruimte en speelvoorzieningen inzichtelijk te maken en optimaal af te kunnen stemmen op de door de gemeente aan te bieden formele speelmogelijkheden.

Aanbeveling

Bij elke vernieuwing van speelvoorzieningen, een speelmethode opzetten, zodat een goed inzicht wordt verkregen in de huidige situatie en mogelijke hiaten in het speelvoorzieningenniveau in die wijk en aan de hand van het onderzoek een visie ontwikkelen. De keuze tussen twee plannen voorleggen aan de bewoners.

Financiële consequenties

Het opzetten van het een speelmethode voor een buurt geschiedt in eerste instantie door het team Openbare Ruimte als huidige beheerder van de speelgelegenheden. Vooralsnog wordt geschat dat de begeleiding binnen de huidige uren kan geschieden.

7.4 Uitwerking speelbeleid

Wanneer de lichte achterstanden bij de vervanging van speeltoestellen op 2 speelplaatsen zijn ingelopen, is het zaak om ook de speelplaatsen te onderhouden volgens het speelbeleid. Uit de inventarisatie van bijlage 1 blijkt dat in op een aantal speelplaatsen de speeltoestellen van oudere datum zijn en waarschijnlijk op korte termijn vervangen moeten worden.

Aanbeveling

Aan de hand van het meerjarenvervangingsplan is bepaald in welke volgorde op welke speelplaatsen de speeltoestellen en de ondergronden moeten worden vervangen. Het mag duidelijk zijn dat geheel vernieuwde speelplaatsen pas over 15 jaar gerenoveerd worden.

Financiële consequenties

Het investeringsplan kan toont welke bedragen, vanaf 2010, in de toekomst nodig zijn om de noodzakelijke vervangingen te bekostigen.

7.5 Voorzieningen voor de oudere jeugd

Voorzieningen in de wijk, JOP's en basketbalvoorzieningen/trapvelden

Aanbevelingen

- Er zal aandacht moeten worden besteed aan voorzieningen voor de oudere jeugd.
- Er zijn drie JOP's en een aantal bovenwijkse voorzieningen. Er is gebleken uit onderzoek, dat dit voldoet aan de behoefte.

Aanbevelingen

Gelet op de locaties van de huidige voorzieningen basketbalvelden en de trapveldjes kan uitgegaan worden, dat er voldoende bovenwijkse voorzieningen zijn. Er zijn nu 3 speelplaatsen opgewaarderd tot bovenwijkse speelplaats.

Financiële consequenties

De bovenwijkse voorzieningen worden met de renovatie van de speelvoorzieningen opgeknapt.

Deze zullen in de toekomst aan de hand van het speelplan opgeknapt worden. De dekking hiervoor wordt opgenomen in de gereserveerde bedragen in het Investeringsplan.

7.6 Speelvoorzieningen van derden

Algemeen - aansprakelijkheid

De eigenaar van de ondergrond is verantwoordelijk voor de op deze grond geplaatste speeltoestellen en kan dus aansprakelijk gesteld worden in geval van ongelukken. Gelet hierop is het ongewenst dat derden, zonder toestemming van de gemeente, speeltoestellen plaatsen op gemeentegrond. Indien dit toegestaan wordt dient contractueel vastgelegd te worden wie voor beheer en onderhoud zorg draagt en hoe de aansprakelijkheid bij ongevallen is geregeld.

Is de gemeente geen eigenaar van de ondergrond dan draagt de gemeente geen verantwoordelijkheid voor de toestellen. Echter, indien de gemeente het beheer en onderhoud voert kan de gemeente wel aansprakelijk zijn. Ook hier dient dan dus een en ander contractueel te worden afgedekt.

Aanbeveling

Gelet op de mogelijke aansprakelijkheid van de gemeente bij ongevallen als toestellen op gemeentegrond worden geplaatst, dan wel als de gemeente beheer en onderhoud voert van niet-gemeentelijke toestellen is het noodzakelijk een en ander contractueel af te dekken.

Het Schoolplein in de Bijvanck is niet toegankelijk buiten schooluren, hierdoor is het geen openbare speelvoorziening. In het geval van de Openbare Basisschool Blaricum is wel sprake van een openbare speelplaats. Als een schoolplein ook na schooltijd nog toegang geeft aan kinderen om te spelen en dus een plein is met een

gedeeltelijk openbaar karakter, een zgn. buurtplein, is het wel een openbare speelvoorziening.

Aanbevelingen

- De scholen zorgen zelf voor aanschaf en betaling van gecertificeerde toestellen en deugdelijke ondergronden (financiering uit eigen middelen, via subsidies, acties van ouders e.d.).
- Het speelplein bij de school die 's avonds is afgesloten, valt onder "particuliere speelpleinen".
- De scholen blijven zelf verantwoordelijk voor hun toestellen. Wordt het in de toekomst een buurtspeelplein dan is de jaarlijkse inspectie voor rekening van de gemeente. Deze geeft hiervoor ook opdracht. Regulier onderhoud, evenals het onderhoud dat uit de inspecties naar voren komt, is voor rekening van de school. De gemeente kan dit overnemen, maar dan worden de uren doorberekend aan de school.
- Betreft het een "particulier speelplein" dan kan de school voor de jaarlijkse inspectie "meeliften" met de gemeente. De kosten worden aan de school doorberekend.
- De gemaakte afspraken worden vastgelegd in een contract tussen school en gemeente, waarbij tevens aandacht wordt besteed aan de aansprakelijkheidskwestie.
- Er zal in de toekomst met de scholen gesproken worden over mogelijke openstelling van de schoolpleinen. Dit kan extra openbare speelplaatsen opleveren.

Financiële consequenties

Er staan speeltoestellen bij scholen op "particuliere speelpleinen". De kosten worden door de scholen betaald uit eigen middelen. Dit heeft voor de gemeente geen verdere financiële gevolgen. Alleen het schoolplein van de Openbare Basisschool Blaricum is een openbaar plein.

Particuliere speelvoorzieningen

Zoals hierboven is geconstateerd, als de gemeente geen eigenaar is van de ondergrond, heeft deze er ook geen bemoeienis mee. De eigenaar/beheerder van de speelvoorzieningen is, zoals iedere beheerder, gebonden aan de eisen van het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen.

7.7 Beheer en onderhoud

In hoofdstuk 4 is uiteengezet hoe het beheer en onderhoud van speeltoestellen is geregeld. Gelet op de eisen van het Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen worden vanaf maart 1997 alleen toestellen geplaatst met een goedkeuringscertificaat. De toestellen die hieraan niet voldeden zijn inmiddels aangepast of verwijderd. Ook aan de veiligheid van de ondergronden en andere terreinen wordt alle aandacht besteed.

Eén keer per jaar wordt de inspectie uitbesteed aan een extern bureau, dat ook zorg draagt voor aanlevering van de logboeken. Deze logboeken worden aangeleverd aan de beleidsmedewerker Groen en Speelvoorzieningen van de afdeling Aanleg en Beheer van de Bel Combinatie. Inspecties, klein en groot onderhoud worden uitgevoerd door een extern bedrijf.

De huidige werkwijze aangaande het beheer en onderhoud sluit redelijk aan op de uitvoering volgens de aanbevelingen, welke eerder in deze nota naar voren zijn gebracht. De volgende aanbevelingen completeren dit.

Aanbevelingen

- Als daadwerkelijke uitvoerder van de beheertaak voor speelvoorzieningen dient de afdeling Aanleg en Beheer de bestaande speelruimte in stand te houden. Indien er plannen gemaakt worden om deze ruimte te gaan gebruiken voor een andere functie (bijv. woningbouw), dan dient deze afdeling hier in een zo vroeg mogelijk stadium bij te worden betrokken.
- Door het juist uitvoeren van het speelbeleid komt er duidelijkheid over de speelbehoeftes en een nog betere afstemming met bewoners. Dat betekent dat (ook kleine) wijzigingen dienen te passen binnen dit plan. Geschat wordt dat het begeleiden van het speelbeleid voorsnog past binnen de huidige uren.

Financiële consequenties m.b.t. onderhoud van speeltoestellen

Bij een bepaalde hoeveelheid toestellen zal in de toekomst gerekend moeten worden op de in het Handboek Speelruimtebeleid gehanteerde landelijke richtlijn voor onderhoudskosten:

10 % van het geïnvesteerde bedrag. De momenteel in de begroting hiervoor opgenomen bedragen zijn toereikend.

Financiële consequenties m.b.t. vervanging van speeltoestellen

Tot op heden worden kleine bedragen gereserveerd voor vervanging van speeltoestellen. Deze bedragen zijn afdoende om het huidige bestand aan speelvoorzieningen in stand te houden.

Beschikbaar gesteld geld voor de speelplaatsen is gebruikt voor inspecties, herstelwerkzaamheden, vervangen van toestellen en aanleg van ondergronden.

Om het areaal speeltoestellen op peil te houden dient gereserveerd te worden voor vervanging. Algemeen wordt ervan uitgegaan dat een toestel gemiddeld 10 jaar meegaat. Daarvan uitgaande dient structureel 10% van het geïnvesteerde bedrag gereserveerd te worden voor vervanging.

In het investeringsplan worden er bedragen weergegeven voor de aankomende 11 jaar (zie bijlage 1).

7.8 Evaluatie

Om het speelbeleid maatwerk te laten blijven, is het nodig regelmatig te bezien of de situatie nog voldoet.

Aanbevelingen

Drie evaluatiemomenten:

- Om het speelbeleid steeds goed te laten functioneren dienen iedere 5 jaar de gegevens die eraan ten grondslag liggen te worden geactualiseerd.
- In 2014 kan dan worden bezien of een volgende financiële stap moet worden gezet en hoe groot die dan zal zijn. Ook kunnen dan de eerste ervaringen met het speelbeleid worden geëvalueerd.
- De nota zelf in 2020 te evalueren. Wellicht zijn dan ook landelijke normen beschikbaar of is er voortschijddend inzicht m.b.t. de normen voor spelen i.v.m. de ervaring die inmiddels is opgedaan met de methodiek van het speelplan.

